

Burak Küntay

Türkiye-Rusya Yakınlaşmasının Suriye Meselesi Üzerindeki Etkileri

17 Ağustos 2016

Türkiye-Rusya ilişkilerindeki son dönem gelişmeler, Türk siyasi tarihinde birçok kez tekrar tekrar benzer şekillerde gündeme gelmiştir.

Türk siyasi tarihinde defalarca gündeme gelen bu hadisenin ne bugün ne de daha evvel; bir günde ya da bir hadiseyle ortaya çıkabileceğine inanan birisi değilim. Türk-Rus ilişkileri çok ciddi bir boyutta Osmanlı İmparatorluğu'ndan, 15. yüzyıldan günümüze kadar uzanan temellere dayanır. Nasıl 2015 senesine bir günde gelinmediyse ve bir hadiseyle iki ülke arasındaki ilişkiler harmanlanmadıysa, Kasım 2015'te yaşanan ve neredeyse tarihin Türk-Rus ilişkileri bağlamında en gergin hadisesine sebebiyet veren ve ilişkileri neredeyse bir sene boyunca donma noktasına getiren bu hadiseyle de bitmemiştir.

Uçak krizi vuku bulduğunda gerek Türkiye tarafından, gerek Rusya tarafından çok sert açıklamalar yapıldı. İlişkilerin bir daha asla eskisi gibi olmayacağı ve ikili işbirliklerin bir daha tesisinin çok mümkün

olamayacağı tarafların resmi ağızlarınca dile getirildi. Bir sene bile tamamlanmadan gördük ki, iki ülke ilişkileri o yaşanan olaylar olmamışçasına çok daha olumlu, verimli ve geleceğe dair iyi sinyaller veren bir noktaya geldi. Bunun en önemli sebebi; dış politika çıkarlarını ve ülkelerin ulusal menfaatlerini doğrudan etkileyen hızlı değişim ve gelişmelerdir.

Rahmetli Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'in kimi zaman mizaha konu olan -kanaatimce tam anlaşılmamış- fakat çok önemli olduğuna inandığım bir sözü vardır: "Dün dündür, bugün bugündür." Devlet menfaatlerinde ve ülke çıkarlarındaki değişiklikler ülkelerin gerek iç, gerek dış politikalarındaki tutumlarını daha sert hatlarla değiştirmelerine vesile olur.

Peki, Türkiye-Rusya yakınlaşmasının Türkiye açısından tetikleyici sebebi ne oldu? Hatırlamak gerekirse, Türkiye-Rusya arasındaki yumuşama darbe teşebbüsünün öncesine dayanıyor. Türkiye bilhassa turizm noktasında ekonomik bir sıkıntı yaşarken, bir de üstüne aynı anda IŞİD ve PKK terör eylemleriyle uğraşmak zorunda kalınca, dış politikadaki önceliklerini tekrar değerlendirmeye başladı. Bir de üstüne üstlük bu iki terör örgütüne FETÖ'nün darbe girişiminin eklenmesi de Türkiye'yi aynı anda üç terör örgütüyle uğraşır bir duruma getirdi.

Darbe girişiminden sonra ABD'den ve Avrupa'dan birçok noktada gereken desteği ilk günden itibaren göremeyen Türkiye Rusya ile yakınlaşma sürecinde hızlı adımlar atmaya başladı. Bu bağlamda, Türk-Rus ilişkilerinin son dönemde en çok görüş ayrılığı yaşadığı konunun, Suriye'de halihazırda devam eden iç savaştaki tutum ve politikalar olduğunu unutmamak gerekir. Türkiye ile Rusya'nın Suriye noktasındaki en büyük ayrımı ne idi?

Suriye'nin geleceği açısından Türkiye'nin, Esad'ın gitmesi gerektiğini savunan görüş ve tavırlarına karşı Rusya, Esad yönetimini destekleyen bir çizgide yol aldı. Öte yandan Türkiye'nin YPG yapılanmasının sahada ciddi alan sahibi olmasına gösterdiği tepkiye rağmen Rusya'nın YPG ile ortak hamlelerde bulunuyor olması ayrılığın derinleşmesine sebep oldu. Ancak Türkiye'nin içinde bulunduğu darbe girişiminden sonraki süreçte öncelikleri, Esad ve YPG'den daha farklı bir noktaya geldi. Bu iki mesele Türkiye için hala bir problem arz etmektedir. Sadece olan şudur ki, bu meseleler Türkiye'nin öncelikler sıralamasında üst sıradaki konumlarını kaybetmiştir.

İşte bu yüzden; Türkiye önümüzdeki dönemlerde Rusya ile münasebetlerini enerji, dış ticaret ve turizm noktalarından daha ileriye taşıyarak ikili ilişkileri çeşitlendirme yoluna gidecektir. Çünkü er ya da geç Türkiye'nin de, Rusya'nın da Suriye'deki ortak hedefi IŞİD olmakla beraber, IŞİD'in zayıflaması ve çökmeye gitmesi durumunda YPG ve Esad meseleleri iki ülke arasında bir sorun olarak tekrar gündeme gelecektir. Bu aşamaya gelindiğinde iki ülkenin Suriye'den münferit ilişkileri eğer belli bir

kıvama gelmiş ve Suriye'nin iki ülke arasındaki ilişkilerde belirleyici rolü önem kaybetmeye başlamış; ya da diğer bir deyişle farklı faktörler daha önemli hale gelmişse, Suriye'deki farklı sorunların çözülmesi noktasında daha rahat bir altyapı iki ülke arasında sağlanabilir.

Türk-Rus ilişkilerindeki farklılıklar tarih boyunca vardı, bugün de mevcuttur, yarın da olmaya devam edecektir. İlişkilerin bazı küçük ya da büyük krizlerle yıkılmasının önüne geçmek, her şeyden önce ilişkilerin üzerine oturduğu parametrelerin arttırılması ve birden fazla dinamik üzerinde işbirliğinin sağlanması ile mümkün olacaktır.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş